

**EUROOPA PARLAMENDI LIIKMETE VALIMIST
OTSESTEL JA ÜLDISTEL VALIMISTEL
KÄSITLEV AKT¹**

Artikkel 1

1. Igas liikmesriigis valitakse Euroopa Parlamendi liikmed võrdelise esindatuse põhjal, kasutades nimekirjasüsteemi või üksiku ülekantava hääle võtet.
2. Liikmesriigid võivad lubada hääletada eelisinimekirjasüsteemi põhjal korras, mille nad kehtestavad.
3. Valimised on otsesed, üldised ja vabad ning hääletamine on salajane.

Artikkel 2

Iga liikmesriik võib oma eripärast lähtuvalt moodustada Euroopa Parlamendi valimisteks valimisringkondi või jagada oma valimispiirkonna teisiti osadeks, ilma et see üldiselt mõjutaks hääletussüsteemi võrdelisust.

Artikkel 3

Liikmesriigid võivad kehtestada kohtade jaotamiseks künnise. Riigi tasandil ei või see künnis ületada viit protsenti antud häälest.

Artikkel 4

Iga liikmesriik võib kehtestada kandidaatide kampaaniakulude ülemmäära.

Artikkel 5

¹ NB! Käesolev dokument on konsolideeritud versioon, mille koostamisel võttis Euroopa Parlamendi õigusteenistus aluseks otsesel ja üldistel valimistel esindajate assambleesse valimist käsitleva akti (EÜT L 278, 8.10.1976, lk 5), mida on muudetud otsusega 93/81/Euratom, ESTÜ, EMÜ, millega muudetakse esindajate otsest ja üldist Euroopa Parlamenti valimist käsitlevat akti, mis on lisatud nõukogu 20. septembri 1976. aasta otsusele 76/787/ESTÜ, EMÜ, Euratom (EÜT L 33, 9.2.1993, lk 15), ning nõukogu 25. juuni ja 23. septembri 2002. aasta otsusega 2002/772/EÜ, Euratom (EÜT L 283, 21.10.2002, lk 1). See konsolideeritud versioon erineb Euroopa Liidu Ametlike Väljaannete Talituse koostatud versioonist (CONSLEG. 1976X1008-23/09/2002) kahes punktis: artikli 7 lõikesse 1 lisatakse taane „– regioonide komitee liige”, mis tuleneb Amsterdami lepingu artiklist 5 (EÜT C 340, 10.11.1997), ja artiklid nummerdatakse ümber vastavalt otsuse 2002/772/EÜ, Euratom artikli 2 lõikele 1.

1. Viieaastane tähtaeg, milleks Euroopa Parlamendi liikmed on valitud, algab pärast iga valimist toimuva esimese istungjärgu avamisel.

Tähtaega võib vastavalt artikli 10 lõike 2 teisele lõigule pikendada või lühendada.

2. Iga liikme volituste aeg algab ja lõpeb samal ajal kui lõikes 1 osutatud tähtaeg.

Artikkel 6

1. Euroopa Parlamendi liikmed hääletavad individuaalselt ja isiklikult. Neid ei seo mingid juhised ning nad ei ole seotud mandaadiga.
2. Euroopa Parlamendi liikmetel on sellised privileegid ja immunitetid, mida kohaldatakse nende suhtes tulenevalt 8. aprilli 1965. aasta Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokollist.

Artikkel 7

1. Euroopa Parlamendi liikme volitused ei ole ühitatavad järgmiste volitustega:
 - liikmesriigi valitsuse liige;
 - Euroopa Ühenduste Komisjoni liige;
 - Euroopa Ühenduste Kohtu või esimese astme kohtu kohtunik, kohtujurist või kohtusekretär;
 - Euroopa Keskpannga direktorite nõukogu liige;
 - Euroopa Ühenduste Kontrollikoja liige;
 - Euroopa Ühenduste ombudsman;
 - Euroopa Ühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse Majandus- ja Sotsiaalkomitee liige;
 - regioonide komitee liige;
 - Euroopa Ühenduse asutamislepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel ühenduste fondide haldamiseks või alalise vahetu haldusülesande täitmiseks loodud komitee või muu organi liige;

- Euroopa Investeerimispannga direktorite nõukogu, halduskomitee või personali liige;
 - Euroopa ühenduste institutsioonide või nende juurde kuuluvate spetsialiseeritud asutuste või Euroopa Keskpanga tegevametnik või -teenistuja.
2. Alates Euroopa Parlamendi 2004. aasta valimistest ei või Euroopa Parlamendi liige olla riigi parlamendi liige.

Erandina sellest reeglist ja piiramata lõike 3 kohaldamist:

- võivad Iiri parlamendi liikmed, kes valitakse järgnevatel valimistel Euroopa Parlamenti, olla topeltmandaadiga kuni järgmiste Iiri parlamendi valimiseni, millest alates kohaldatakse käesoleva lõike esimest lõiku;
 - võivad Ühendkuningriigi parlamendi liikmed, kes on ka Euroopa Parlamendi liikmed Euroopa Parlamendi 2004. aasta valimistele eelneval viieaastasel tähtajal, olla topeltmandaadiga kuni Euroopa Parlamendi 2009. aasta valimiseni, millest alates kohaldatakse käesoleva lõike esimest lõiku.
3. Lisaks võib iga liikmesriik artiklis 8 ettenähtud asjaoludel laiendada liikmeksoleku ühitamatust käsitlevaid siseriiklikke eeskirju.
4. Euroopa Parlamendi liikmed, kelle suhtes lõiked 1, 2 ja 3 muutuvad kohaldatavaks artiklis 5 osutatud viieaastase tähtaja jooksul, asendatakse vastavalt artiklile 13.

Artikkel 8

Kui käesoleva akti muudest sätetest ei tulene teisiti, reguleeritakse igas liikmesriigis valimismenetlust siseriiklike õigusnormidega.

Need siseriiklikud õigusnormid, milles võidakse vajaduse korral arvesse võtta liikmesriikide eripära, ei mõjuta üldiselt hääletussüsteemi võrdelisust.

Artikkel 9

Euroopa Parlamendi liikmete valimisel on igal hääletajal vaid üks hääl.

Artikkel 10

1. Euroopa Parlamendi valimised korraldatakse iga liikmesriigi määratud kuupäeval ja

kellaegadel; see kuupäev peab kõigi liikmesriikide puhul langema samasse ajavahemikku, mis algab neljapäeva hommikul ja lõpeb sellele järgneval pühapäeval.

2. Liikmesriigid ei või häälte lugemise tulemusi ametlikult avaldada enne, kui hääletamine on suletud liikmesriigis, kelle valijad hääletavad lõikes 1 osutatud ajavahemikus viimasena.

Artikkel 11

1. Pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist määrab nõukogu ühehäälselt kindlaks valimistähtaja esimeste valimiste jaoks.
2. Järgmised valimised toimuvad artiklis 5 osutatud viieaastase tähtaja viimase aasta vastavas ajavahemikus.

Kui kõnealusel ajavahemikul ei ole valimiste korraldamine ühenduses võimalik, määrab nõukogu ühehäälselt pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist ning hiljemalt üks aasta enne artiklis 5 osutatud viieaastase tähtaja lõppu teise valimistähtaja, mis ei ole rohkem kui kahe kuu võrra varasem või ühe kuu võrra hilisem kui eelmise lõigu põhjal kindlaksmääratud ajavahemik.

3. Euroopa Parlament tuleb ilma kutsumiseta kokku esimesel teisipäeval pärast ühe kuu möödumist valimistähtajast, ilma et eespool öeldu piiraks Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 196 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikli 109 kohaldamist.
4. Euroopa Parlamendi eelmise koosseisu volitused lõpevad Euroopa Parlamendi uue koosseisu esimese istungi avamisel.

Artikkel 12

Euroopa Parlament kontrollib Euroopa Parlamendi liikmete volitusi. Sel eesmärgil võtab ta teadmiseks liikmesriikide poolt ametlikult teatatud tulemused ja lahendab käesoleva akti sätetest tuleneda võivad vaidlusküsimused, välja arvatud vaidlused, mis tulenevad aktis osutatud siseriiklikest normidest.

Artikkel 13

1. Koht vabaneb, kui Euroopa Parlamendi liikme volitused lõpevad tagasiastumise, surma või volituste äravõtmise tagajärjel.

2. Kui käesoleva akti muudest sätetest ei tulene teisiti, kehtestab iga liikmesriik sobiva menetluse artiklis 5 osutatud viieaastase ametiaja jooksul vabanevate kohtade täitmiseks ülejäänud tähtajaks.
3. Kui mõne liikmesriigi õiguse kohaselt nähakse sõnaselgelt ette mõnelt Euroopa Parlamendi liikmelt volituste äravõtmine, lõpevad need volitused selle liikmesriigi õigusnormide kohaselt. Riigi pädevad ametiasutused teatavad sellest Euroopa Parlamendile.
4. Kui koht vabaneb tagasiastumise või surma tagajärjel, teatab Euroopa Parlamendi president sellest viivitamata asjaomase liikmesriigi pädevatele võimuorganitele.

Artikkel 14

Kui peaks osutama vajalikuks võtta käesoleva akti rakendamiseks meetmeid, võtab sellised meetmed ühehäälselt nõukogu Euroopa Parlamendi ettepaneku põhjal ja pärast komisjoniga konsulteerimist, olles püüdnud Euroopa Parlamendiga nõukogu ja Euroopa Parlamendi esindajatest koosnevas lepituskomitees kokkuleppele jõuda.

Artikkel 15

Käesolev akt on koostatud hispaania, hollandi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, portugali, prantsuse, rootsi, saksa, soome ja taani keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentset.

I ja II lisa on käesoleva akti lahutamatu osa.

Artikkel 16

Käesoleva akti sätted jõustuvad otsuses osutatud viimase teatamise vastuvõtmisele järgneva kuu esimesel päeval.

Udfærdiget i Bruxelles, den tyvende september nitten hundrede og seksoghalvfjerds.

Geschehen zu Brüssel am zwanzigsten September neunzehnhundert-sechundsiebzig.

Done at Brussels on the twentieth day of September in the year one

thousand nine hundred and seventy-six.

Fait à Bruxelles, le vingt septembre mil neuf cent soixante-seize.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an fichiú lá de mhí Mhéan Fómhair, míle naoi gcéad seachtó a sé.

Fatto a Bruxelles, addì venti settembre millenovecentosettantasei.

Gedaan te Brussel, de twintigste september negentienhonderd zesenzeventig.

I LISA

Ühendkuningriik kohaldab käesoleva akti sätteid üksnes Ühendkuningriigi suhtes.

II LISA

Deklaratsioon artikli 14 kohta

Lepituskomitee poolt järgitava menetluse suhtes on kokku lepitud tugineda 4. märtsi 1975. aasta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisdeklaratsiooniga¹ kehtestatud menetluskorra punktidele 5, 6 ja 7.

¹ EÜT C 89, 22.4.1975, lk 1.